

INFORMACIJSKI SISTEM KNJIGOVODSTVA INVENTIVNOG RADA

Informacijski sistem organizacije udruženog rada sadrži niz skupina elemenata koji čine određene podsisteme, a u određenim uvjetima imaju i obilježje sistema. Jedan takav podsistem je knjigovodstvo inventivnog rada.

U ovom radu naznačena je uloga i značaj inventivne djelatnosti za čiju organizaciju treba organizirati informacijski sistem. Središnje mjesto u radu obuhvaća organizacija informacijskog sistema knjigovodstva inventivnog rada, a u ovom program informacija. One su nužne pretpostavke komunikacijskih tokova u ostvarenju djelatnosti inventivnog rada.

O izgrađenosti informacijskog sistema umnogome ovisi i ostvarenje djelatnosti inventivnog rada.

1. UVODNE NAPOMENE

Kako je inventivna djelatnost u našim organizacijama i zajednicama tek u početnoj fazi organizacijske izgradnje, osim rijetkih primjera, u kojima je ona na znanstvenim osnovama organizacijski postavljena, javlja se potreba za izgradnjom odgovarajućeg informacijskog sistema, odnosno podsistema. Naime, u okviru računovodstvenog informacijskog sistema ukazuje se potreba za postavljanjem odgovarajuće organizacije. Središnje mjesto u projektiranju informacijskog sistema o inventivnoj djelatnosti ima knjigovodstvo.

Inventivna djelatnost ima posebna obilježja u funkciji tekućeg izvršavanja zadataka i ciljeva poslovanja. No, njenu posebnu funkciju nalazimo i u ostvarivanju razvoja poslovanja onih programa aktivnosti koje označavamo napretkom. Tu ulogu i odgovarajuća

obilježja u funkciji organizacijske izgradnje potrebno je pobliže naznačiti.

Za uspješnije razvijanje inventivne djelatnosti u značajnijoj mjeri doprinosi i odgovarajuća organizacija knjigovodstva inventivnog rada. To je analitičko knjigovodstvo koje ima niz obilježja specifičnog oblika organizacije. Kako inventivna djelatnost nije u našoj praksi dovoljno saživjela s potrebama i brzinom tehnološkog razvoja u svijetu, potrebno je najprije odrediti teoretske okvire inventivnog rada. Stoga ćemo u radu iznijeti neke spoznaje o ulozi i značenju inventivne djelatnosti, a potom ilustrirati model informacijskog sistema knjigovodstva inventivnog rada.

Prikazom organizacije informacijskog sistema obuhvatit će se zadaća knjigovodstva inventivnog rada, položaj u strukturi organizacije, prikazat će se dokumentacija i datoteka, postupak rada i učinci sistema u obliku programa informacija. Time je učinjen pokušaj izgradnje općeg modela informacijskog sistema knjigovodstva inventivnog rada, s napomenom da kod konkretne izgradnje treba uvažavati elemente specifičnosti koje ima organizacija udruženog rada.

2. ULOGA I ZNAČAJ INVENTIVNE DJELATNOSTI

Iskorištenje znanja u ostvarenju inventivne djelatnosti potencijalne su mogućnosti ostvarenja napretka u uspješnosti poslovanja, koji nikad nije dovoljno afirmiran i društveno organiziran. Taj proces, tj. aktiviranje masovne inventivne djelatnosti u organizacijama udruženog rada, mogli bismo istaći, predstavlja uvjet napretka privrednih i društvenih djelatnosti.

Inventivna djelatnost je organizirani sistem ostvarenja i prihvatanja, te primjena novih ideja, postupaka, unapređenja organizacije svih odnosa privrednih i društvenih djelatnosti koje se izražavaju u ostvarenju ciljeva napretka. Rezultanta inventivne djelatnosti obuhvaća: pronalaska, tehnička unapređenja, uvođenje novih proizvodnih, odnosno poslovnih programa, korisne ideje i prijedloge te ostale aktivnosti ekonomičnijeg i uspješnijeg ostvarenja učinaka.

Kako bismo što naglašenije istakli ulogu stvaralačke djelatnosti, što je osnovno obilježje inventivnog rada, s nekoliko naznaka objasnit ćemo pojmove koje u praksi najčešće susrećemo: ¹

- **otkriće** je pronalazak novih, nepoznatih objektivno postojećih prirodnih načela, zakona, svojstava i pojava materijalnog svijeta,
- **izum** predstavlja potpuno novo rješenje tehničkog problema koje može primijeniti u industriji ili kojoj drugoj privrednoj djelatnosti,
- **patent** je zaštićen izum, tj. pravo koje se stječe na izum koji je prijavljen i kojem je odobrena patentna isprava od Saveznog zavoda za patente,
- **tehničko unapređenje** je poboljšanje poznatih tehničkih rješenja ili tehnoloških postupaka radi povećanja proizvodnosti rada, kvalitete proizvoda, uštede materijala i energije, boljeg korištenja strojeva i druge opreme i tehničke zaštite rada,
- **racionalizacija** je postavljanje optimalnih odnosa u procesu rada između čovjeka, stroja, alata, izratka i drugih komponenata rada, te uvođenje tehničkih i drugih organizacijskih metoda rada, rezultat čega je najmanji utrošak radnog vremena, materijala, energije, prostora i dr.,
- **koristan prijedlog** je svako rješenje koje ne spada u tehnička unapređenja i racionalizacije. To su najčešće rješenja koja su poznata u literaturi ili praksi drugih organizacija u zemlji i svijetu, a čija primjena može pridonijeti rastu dohotka, produktivnosti i ostalih kvalitativnih elemenata privređivanja,
- **korisna ideja** je svako racionalno i primjenjivo rješenje, ali na čijoj razradi za konkretnu primjenu treba tek raditi,
- **nau-hau** (know-how = znati kako) obuhvaća kompleksno tehničko-tehnološka znanja i iskustva koja su potrebna za razradu,

---

1 - Skupina autora: Masovan inventivni rad i zadaci sindikata, SSH Sindikalna škola, Radničke novine, Zagreb, 1982, str. 52.

projektiranje, proizvodnju i primjenu izuma ili patenata (projektna dokumentacija, uputstva za rad, receptura, proizvodne tajne i dr.),

- **licenca** je ugovorno pravo korištenja tuđeg patenta, izuma, modela, uzorka, žiga ili nau-hau,
- **autorsko djelo** nastaje kao rezultat intelektualnog rada, posebno u oblasti znanosti i kulture, književnosti, umjetnosti i drugih vrsta stvaralaštva,
- **znakovi razlikovanja** su modeli i uzorci, robni i uslužni žigovi te oznake porijekla proizvoda. **Model** je originalno tijelo koje predstavlja industrijski ili zanatski proizvod po kojem se može usvojiti proizvodnja. **Uzorak** je slika ili crtež po kojem se oblikuje industrijski ili zanatski proizvod. **Robni, odnosno uslužni žig** je znak koji služi u privrednom prometu radi razlikovanja robe i usluga iste ili slične vrste (slike, crteži, vinjete, etikete, izrazi, natpisi, šifre i sl.). **Oznaka porijekla proizvoda** služi za zaštitu geografskog obilježja za način proizvodnje ili porijeklo materije.

Objašnjenje pojmova upućuje nas na konstataciju da je inventivna djelatnost značajna ne samo za razvoj koji programiramo nego i za svakodnevno tekuće poslovanje.

Razvojem masovne inventivne djelatnosti na organizirani način oslobađaju se stvaralačke sposobnosti svih radnika. Naime, inventivna djelatnost nije ograničena nekim hijerarhijskim pa čak i institucionalnim okvirima postojeće kadrovske strukture. Inventivna djelatnost može biti imanentna svim radnicima. Kod njih treba stvoriti uvjete za stvaralaštvo i rad koji znači progres.² "Masovna inventivna djelatnost, ne samo zbog broja sudionika, već i

2 - "Nema potrebe da se ljudi dijele na proizvodne i neproizvodne radnike; postoji (više ili manje) društveno-koristan i nekoristan rad, rad što ga društvo (više ili manje) plaća, koji se (više ili manje) može uvijek i racionalnije obaviti, samo treba o tome stalno razmišljati upravo s namjerom da se racionalizira".

Janošević M., O inovacijama i racionalizacijama u nas, Organizacija i razvoj poslovanja br. 10, Zavod za ekonomske ekspertize, Beograd, 1984, str. 37.

njihova svakodnevnog neposrednog kontakta s radnim procesom, značajno pridonosi podizanju produktivnosti i kvaliteti rada i proizvoda".³

Uloga inventivnog rada ogleda se i u masovnosti procesa inovacije i procesa inovacija.⁴

Za ostvarenje uspješnosti sistema inventivne djelatnosti potrebno je ostvariti značajke bitnih elemenata. Prema Reevesu⁵ bazični elementi jesu:

- A - plan inovacije,
- B - kreacija novog znanja,
- C - aplikacija novog znanja, što znači da je učinak ili rezultat umnožak $A \times B \times C$.

Dakle, posebnu ulogu inventivna djelatnost ima na usmjeravanje stvaralačkih potencijala na rješavanje programiranih područja problema. To znači da je učinjen pokušaj uočavanja bitnih od manje bitnih područja, kako po sadržaju tako i po vremenu i opsegu. Sve se to odražava na rješavanje tzv. "ograničenja", na otklanjanje "uskih grla" i sl.

Inventivna djelatnost ima i značajnu ulogu u unapređenju samoupravnih odnosa u području raspodjele prema rezultatima rada.

Značajke inventivne djelatnosti mogli bismo nadalje označiti kao potrebu organiziranog povezivanja stvaralačkih sposobnosti od procesa rađanja ideje pa do ostvarenja učinka. To znači da suradnjom više subjekata polučujemo brže i uspješnije rješenje problema.

Prema tome, s nekoliko bitnih naznaka uloge i značaja inventivne djelatnosti ukazujemo na potrebu planiranja, organiziranja te in-

---

3 - Peruško dr.U., Tehnološke inovacije i naš privredni sistem, Informator br. 3193, Informator, Zagreb, 1984, str. 1.

4 - INVENCIJA je novo saznanja ili traženje znanja, zamisao, ideja, što se može, a možda i neće ostvariti, INOVACIJA ima za cilj uspješne primjene znanja, ona je usmjerena aplikaciji.

5 - Reeves Duer, Management of Industrial Research, New York, 1967, str. 8.

formiranja kao praćenja učinaka inventivne djelatnosti, čiji odraz nalazimo u izgradnji odgovarajućeg informacijskog sistema.

3. ORGANIZACIJA KNJIGOVODSTVA INVENTIVNOG RADA

3.1. Zadaci knjigovodstva inventivne djelatnosti

Inventivna djelatnost u ostvarenju ciljeva i zadataka, koji su s nekoliko naznaka u ovom radu istaknuti, uvjetuje i izgradnju odgovarajućeg informacijskog sistema. Značajnu ulogu u tome ima knjigovodstveni informacijski sistem izražen u organizaciji knjigovodstva inventivnog rada.

Zadaća je knjigovodstva inventivnog rada, a koje predstavlja jedno od analitičkih knjigovodstava procesa privređivanja, da stalno prati po količini i vrijednosti ostvarene učinke u inventivnoj djelatnosti. Drugim riječima, mogli bismo ovo knjigovodstvo označiti sličnim s knjigovodstvom troškova, knjigovodstvom proizvodnje, pogonskim knjigovodstvom. Međutim, sa stajališta specifičnosti ovog knjigovodstva, u kojem se prate učinci kao rezultat invencije, a ne samo reprodukcije, ovo knjigovodstvo treba posebno organizirati.

Zadaci knjigovodstva inventivne djelatnosti izražavaju se u području kontrolne djelatnosti inventivnog rada, ali i u mnogo značajnijem području, tj. u informacijskoj djelatnosti o odnosu učinaka koji se ostvaruju u odnosu na planirane veličine kao pretpostavke svake dobre organizacije.

Iz prednjeg možemo zaključiti da za svaki učinak inventivnog rada da pratimo ostvarenje planiranih veličina izraženih u odgovarajućoj strukturi troškova i prihoda.

3.2. Položaj knjigovodstva inventivnog rada u organizacijskoj strukturi OUR-a

Knjigovodstvo inventivnog rada u suštini je dio informacijskog sustava s obilježjima koje imaju ostali informacijski podsistemi računovodstva. To, drugim riječima, znači da ono spada u računovodstvo. To je dakle analitičko knjigovodstvo sa svim obiljež-

jima informacijskog sistema izravno usmjerenog na potrebe donošenja poslovnih odluka.

Knjigovodstvo inventivnog rada povezano je sa svim ostalim informacijskim sistemima i podsistemima unutar računovodstva, ali i s ostalim poslovnim funkcijama, pa čak i s okolinom.

Naime, informacijski sistem je jedinstven u ostvarenju ciljeva poslovanja. O tim ciljevima naznačili smo sadržaj u naglasku na inventivni rad kao funkcije napretka. Zbog toga informacije iz knjigovodstva inventivnog rada čine cjelinu sistema informacija u funkciji donošenja poslovnih odluka.

Ako promatramo povezanost knjigovodstvenog informacijskog sistema u konceptu sistemskih odnosa, valja istaći važnost organizacije poslovanja. To znači da se inventivna djelatnost može ostvariti na optimalan način ako je dobro organizirana. Prema tome informacijski sistem izražen u knjigovodstvu inventivnog rada usko je povezan s postavljenom organizacijom svih funkcija u udruženom radu.

Nadalje, informacijski sistem u knjigovodstvu inventivnog rada usko je povezan s planiranjem. Naime, planiranjem i programiranjem sadržaja od ideja pa do učinaka ukazujemo na uvjete koji bi trebali omogućiti realizaciju učinaka. Kod toga moramo posebno istaći specifičnost programa inventivne djelatnosti kao izraza želja s neistraženim mogućnostima. Stoga istraživanje tih očekivanih ili još bolje neotkrivenih mogućnosti ima poticajno obilježje za stvaraoce.

3.3. Dokumentacija i datoteka knjigovodstva inventivnog rada

S obzirom na specifičnost knjigovodstva inventivnog rada, za koje je organizacija tek u izgradnji, ovom ćemo prilikom dati širi pregled najpotrebnijih dokumenata i naznačiti njihovu funkciju.

- 1) **Radni nalog** je jedan od najvažnijih prikaza učinka inventivne djelatnosti. On obuhvaća predračun i obračun troškova po strukturi kalkulacije, naziv i vrstu učinka, veličinu serije,

ponekad i tehnološki opis, određene šifre i niz drugih podataka karakterističnih za vrstu inovacije. On se ispostavlja obavezan, a mi bismo istakli, za svaki inovacijski učinak, čak i za "korisne prijedloge koji nisu prihvaćeni za realizaciju", ali su imali pozitivnu ulogu ili podsticaj za stvaralačku aktivnost radnika ili njegove okoline.

- 2) **Obračun naknade** izrađuje se na temelju plana poslovanja, rezultata istraživanja tržišta, radnog naloga i drugih popratnih dokumenata. Suština je u tome da se utvrdi doprinos inovatora u efektima inovacijske djelatnosti. Obračun naknade treba što detaljnije ukazati na uvjete i način rada i postupaka, te učinaka prije i nakon primjene inovacijskog rješenja. Naknada se obično računa na jedinice planiranih i ostvarenih učinaka izraženih godišnjim ili čak višegodišnjim rezultatima. No ti detalji uređuju se u svakoj organizaciji prema specifičnosti učinaka u odgovarajućem općem aktu.
- 3) **Nalog za isplatu** je dokument iz kojeg se vidi osnova obračuna, ostvareni rezultati i svota mjesečne isplate ili pak jednokratne isplate inovatoru, odnosno skupini inovatora i suradnika koji su polučili ekonomske i druge učinke nastale inventivnom djelatnošću.
- 4) **Izvještaj** ili informacije o inventivnom radu predstavljaju značajan dokument za proces samoupravnog i poslovnog odlučivanja. Poblježe o programu informacija ukazat ćemo u posebnoj točki ovog rada.
- 5) **Popis nedovršenih učinaka** je dokument koji se sastavlja mjesečno, zadnjeg datuma, kao neki oblik nedovršene proizvodnje inventivnih učinaka. Popisuju se ulaganja u procese shodno tehnološkom postupku koji je planiran ili pak je nastao kao rezultat promjene rezultata pojedine faze istraživanja, ujedno se ukazuje na rokove planiranog procesa itd.

Osim ovih tzv. knjigovodstvenih dokumenata za ostvarenje inventivne aktivnosti navodimo i ostale dokumente i odgovarajuće akte:

- 6) **Zakonski i opći akti** - pravilnici, prema kojima se u organizaciji udruženog rada uređuju samoupravni i drugi poslovni odnosi o inventivnoj djelatnosti,
- 7) **Srednjoročni, godišnji i operativni programi i planovi** tematike područja i učinaka inventivne djelatnosti. Njima se zapravo određuju prioriteti i važnosti tzv. ograničenja na koja je poželjno usmjeriti inventivnu složenost,
- 8) **Prijava prijedloga** je prvi inicijativni dokument o ideji o inventivnom učinku. Njime se zapravo službeno pojavljuje autor ili pak barem nositelj, odnosno skupina autora, i definira se očekivani učinak inventivne djelatnosti. Razumljivo je da je tu ponekad dato samo idejno rješenje,
- 9) **Registar prijedloga** predstavlja evidenciju kronološki prispjelih prijava gdje svaki prijedlog dobiva svoj broj, svoju šifru,
- 10) **Potvrda o prijemu prijedloga** je dokument kojim se autoru potvrđuje inicijativa, mjesto u redoslijedu aktivnosti ideje te ini ciranje procesa inventivne aktivnosti,
- 11) **Odgovor o prikupljenim podacima** je dokument stručne komisije koja ocjenjuje obilježja iniciranog procesa inventivne djelatnosti autora,
- 12) **Rješenje o imenovanju stručne komisije za ocjenu** je dokument o komisiji koja ima zadaću da stručnu verifikaciju inventivnog učinka,
- 13) **Izveštaj o obradi rezultata** je dokument u kojem stručne službe obrađuju ekonomski i drugi bonitet inventivnog učinka za koji postoji prijedlog te inicirani tehnološki, organizacijski izvedbeni proces,
- 14) **Izjava o podjeli naknade** odnosi se na određivanja načina isplate naknade prema autorima, odnosno suradnicima koji su realizirali inventivni učinak.

Osim ove dokumentacije u informacijskom podsistemu knjigovodstva inventivnog rada uvodi se i pomoćna dokumentacija koja je prilagođena vrsti i programu privređivanja, načinu obrade podataka i sl.

Datoteka, odnosno baza podataka, može se oblikovati različito. To mogu biti knjigovodstvene kartice ili pak kazete, diskovi i sl. ukoliko imamo elektroničku obradu inventivne djelatnosti.

3.4. Osvrt na postupak rada

Postupci u organizaciji inventivne djelatnosti moraju biti tako definirani da inventivna djelatnost poprima masovno obilježje interesa za stvaralački učinak. Kod toga samo usput ističemo da se razina uspješnosti poslovanja u mnogim djelatnostima ocjenjuje i prema broju i organizaciji djelatnosti inventivnih učinaka.

Već naznačena dokumentacija ukazuje nam na potrebu dobrog organiziranja elemenata informacijskog sistema inventivne djelatnosti. Naime, da bi knjigovodstvo inventivnog rada kao informacijski podsistem moglo uspješno ostvarivati postavljene zadatke, potrebno je u prvom redu imati uređene normativne akte, definiranu organizacijsku strukturu upravljanja i poslovođenja, definirani sistem obilježavanja (šifriranja) i jasnu preciziranu odgovornost, te rokovnik ostvarenja programa učinaka.

Naročitu pažnju treba posvetiti urednom i pravovremenom ispostavljanju potrebne dokumentacije i ovu predavati knjigovodstvu. To mora biti po sistemu ažurnosti "danas za jučer". Naime, ovo ističemo zbog toga što je informacijski sistem knjigovodstva inventivnog rada usko povezan sa svim djelatnostima, odnosno službama.

Knjigovodstvo inventivne djelatnosti može se organizirati kao analitičko knjigovodstvo s posebnim obilježjima u okviru razreda 5-kontnog plana. Praćenje podataka i informacija može se organizirati po organizacijskim jedinicama, po izvoznim programima, po strateškim programima razvoja, po kooperativnim skupinama, po učincima, po strukturi kalkulacije, po potencijalnom dohotku i sl. Također moramo ukazati i na mogućnost praćenja inventiv-

nog rada kojim se postižu nematerijalne nagrade, priznanja, diplome, zlatne značke, darovi i sl., a ima inventivni učinak na "ugled tvrtke", "povoljan utisak" (image), "glas imena", "položaj na ljestvici uspjeha" itd.

Dakle, samo u nekim momentima ukazali smo na potrebu organizacije postupka rada u knjigovodstvu inventivnog rada, o čemu kod programiranja treba voditi računa.

3.5. Informacije

Najvažnij obilježje informacijskog sistema su rezultati izraženi u obliku podataka i informacija. Bez obzira na institucionalni oblik organizacije inventivne djelatnosti, čini nam se da bi najvažnije informacije iz ovog informacijskog sistema mogle sadržavati ovaj programski sadržaj:

- Vrsta inventivnog učinka (1. Izum, 2. Patent, 3. Tehničko unapređenje, 4. Racionalizacija, 5. Koristan prijedlog, 6. Korisna ideja)
- Osnova, poziv na čl. odredbe iz normativnog akta
- Planirano u godišnjem planu (oznaka iz programa)
- Datum prijave, inventivnog učinka
- Registarski broj
- Datum prihvata ideje
- Datum ostvarenja (početak) inventivnog učinka
- Ime i prezime autora, odnosno voditelja ekipe
- Organizacijska jedinica (obilježje) na koju se inventivni učinak odnosi
- Radni naziv, naslov učinka (skraćeni naziv)
- Znanstveno, odnosno uže stručno područje učinka
- Vrijeme probnog rada
- Vrijeme trajanja inventivnog učinka (mjeseci, godina, sezona, trajno i sl.)
- Nemogućnost ostvarenja (u ovom planskom razdoblju, godini, mjesecu i sl.)
- Vrijeme mogućnosti realizacije u budućnosti
- Ostvarenje inventivnog učinka izvodi pojedinac, skupina
- Vrste, količina i svote troškova prije i nakon inventivnog učinka

- Vrste, količina i svote prihoda prije i nakon inventivnog učinka,
- Svota, rezultat (neto) inventivnog učinka
- Svota nagrade inovatorima, autorima
- Nematerijalna nagrada (1. Pohvala, 2. Diploma, 3. Značka, 4. Putovanje na sajam, izložbu i sl.)
- Potencijalni dohodak
- Potencijalna nagrada
- Inventivni učinak će povećati izvoz (ili smanjiti izvoz, ali još više uvoz)
- Inventivni učinak će smanjiti uvoz (ili neće utjecati na smanjenje izvoza)
- Inventivni učinak će povećati zaposlenost (broj radnika)
- Inventivni učinak unapređuje proces programa u sferu više faze obrade, sferu više znanja
- Inventivni učinak utječe na ekologiju (pozitivno)
- Inventivni učinak unapređuje sistem obrane i samozaštite
- Inventivni učinak znači "novi proizvod"
- Inventivni učinak znači 1. povećanje, 2. smanjenje asortimana
- Inventivni učinak znači povećanje prodaje
- Inventivni učinak znači supstiticiju 1. kapaciteta, 2. rada, 3. materijala, 4. energije i 5. prostora
- Inventivni učinak znači tehnologiju, odnosno "proizvod znanja za treća tržišta" (ideja, projekt, investicija, financiranje, organizacija, izobrazba itd.)
- Inventivni učinak aktivira sekundarne proizvode, materijale energije (tzv. otpaci, gubici energije i sl.)
- Inventivni učinak znači porast kvalitete
- Inventivni učinak znači porast proizvodnosti rada itd.

Datoteka informacijskog podsistema knjigovodstva inventivnog rada može se organizirati uz odgovarajuću kompjutorsku podršku, s time da se bilanciranje može postaviti kao mjesečni obračun, sa svim relevantnim pokazateljima o inventivnoj djelatnosti.

Korisnici informacija o inventivnoj djelatnosti su organi upravljanja, organi poslovođenja, autor, odnosno skupina inovatora i suradnika koji ostvaruju određeni program. Na temelju informacija, koje treba unaprijed programirati i kod toga uvažavati specifičnosti poslovnog sistema, može se uspješno upravljati inventivnom djelatnošću.

Osim toga, treba posebno istaći da razina izgrađenosti informacijskog sistema knjigovodstva inventivne djelatnosti predstavlja relevantan uvjet razvoja inventivnih učinaka.

4. UMJESTO ZAKLJUČKA

Informacijski sistem knjigovodstva inventivnog rada je dio informacijskog sistema poslovanja, i to kao podsistem sa svim obilježjima sistema. Njega treba na odgovarajući način spoznati i organizirati. Teoretske spoznaje upućuju nas na potvrđenu veliku ulogu i značenje za razvoj, ali i za redovnu djelatnost poslovnog sistema. Inventivni rad mora imati masovno obilježje aktivnosti, razvijenu znatizeljlu i interes za stvaranje, te niz drugih relevantnih činitelja. Informacije u inventivnom radu značajna su osnova toga rada u procesu poslovanja.

Informacijski sistem knjigovodstva inventivnog rada treba na odgovarajući način organizirati. Kod toga valja uvažavati specifičnosti vrste i položaja djelatnosti u poslovnom sistemu. Organizacijski proces utvrđuje se od određivanja potreba i zadaće, položaja u organizacijskoj strukturi, određivanja sredstava i dokumentacije, radnih postupaka u konkretnim prilikama, te odgovarajućeg programa informiranja do odlaganja dokumentacije.

I na kraju valja uvažiti aktivnu ulogu izgradnje informacijskog sistema knjigovodstva inventivnog rada kao cjeline komunikacijskog sistema u funkciji unapređenja proizvodnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja.

L I T E R A T U R A

1. Janošević M., O inovacijama i racionalizacijama u nas, Organizacija i razvoj poslovanja br. 10, Zavod za ekonomske ekspertize, Beograd, 1984.
2. Kuhanec dr.F., Organizacija računovodstvenog praćenja prihoda i isplata po osnovi inventivnog rada, referat, u skupini materijala za savjetovanje, Organizirano korištenje inventivnog rada u privredi regije Varaždin,

Privredna komora i Međuopćinsko vijeće Saveza sindikata, Varaždin, 1984.

3. Mikulić dr.J., Organizacija i vrednovanje inventivnog rada, Informator br.3414 od 3.12.1986., Informator, Zagreb, 1986.
4. Peruško dr.M., Tehnološke inovacije i naš privredni sistem, Informator br.3193, Informator, Zagreb, 1984.
5. Reeves Duer, Management of industrial Research, New York, 1967.
6. Skupina autora, Masovni inventivni rad i zadaci sindikata, Radničke novine, Zagreb, 1984.
7. Samoupravni sporazum o množični inventivni dejavnosti, "Boris Kidrič", Tovarna vozil in toplotne tehnike, Maribor, 1986.

Priljeno: 1986-12-20

Kuhanec F. Das Informationssystem der buchhalterischen Inventionsarbeit

ZUSAMMENFASSUNG

Das Informationssystem der buchhalterischen Inventionsarbeit ist ein Teil des Informationssystems der Geschäftsführung und zwar als Untersystem mit allen Merkmalen des Systems. Dieses System muss man auf entsprechende Weise erkennen und organisieren. Die theoretischen Erkenntnisse weisen auf die bewiesene grosse Rolle und die Bedeutung für die Entwicklung und die Tätigkeit des Geschäftssystems hin. Die Inventionsarbeit muss massenhafte Aktivitätsmerkmale, die entwickelte Neugierde und das Interesse für die Entwicklung und eine Reihe anderer relevanter Faktoren besitzen. Die Informationen über die Inventionsarbeit sind eine bedeutende Grundlage dieser Arbeit im Prozess der Geschäftsführung. Das Informationssystem der Buchhaltung der Inventionsarbeit muss man auf entsprechende Weise organisieren. Dabei muss

man die Eigentümlichkeit der Art und Lage der Tätigkeit im Geschäftssystem beachten. Der Organisationsprozess wird von der Bestimmung der Notwendigkeit und Aufgabe, der Lage in der Organisationsstruktur, der Bestimmung der Mittel und Dokumentation, dem Arbeitsverfahren in der konkreten Situation, dem entsprechenden Informationsprogramm bis zum Ablegen der Dokumentation festgestellt.

(Prijevod: Vesna Šimunić)